

Největší a nejkrásnější klášter v Bulharsku leží ukryt mezi kopci a lesy Rilského pohoří. Klášter byl postaven ke konci 10. století.

Legenda praví, že rozčarován z morálního úpadku společnosti během vlády bulharského cara Petra, se jistý Ivan, později zvaný Rilský, rozhodl pro poustevnický život a odešel do téměř nepřístupných Rilských hor. Nesouhlasil s nerovností lidí, a tak se kolem něj začala vytvářet komunita přívrženců, kteří si do jeho jeskyně v horách chodili pro radu. Jeho smrtí legenda ještě posílila. A Ivanovi stoupenci postavili nedaleko základy budoucího kláštera. Jeskyně, kde Ivan Rilský žil, je vzdálena asi 3 km od kláštera. Kdo se protáhne otvorem ve střeše jeskyně prý není hříšný. Ivanovy ostatky, které jsou dnes součástí kláštera, sem však byly uloženy až v 15. století.

FOTO: AIDAN MOOS

Kulturní centrum

Vzhledem k mohutným zdem, které tvoří vnější plášť kláštera, působí stavba skrytá v maličkém údolí mezi něko-

FOTO: 4FOTO

Rilský monastýr

lika horami jako obrovská pevnost. A opravdu, v tu ji nechal přestavět makedonský vladýka Chrelju ve 14. století. Z této doby se však dodnes, kromě zmíněných zdí, dochovala pouze dvacet pět metrů vysoká Chreljova věž.

Na důležitosti získal klášter teprve během středověku, v období mezi 15. a 19. stoletím, kdy se během nadvlády Turků stal bulharským duchovním a kulturním centrem. V roce 1833 byla v důsledku rozsáhlého požáru zničena téměř celá dřevěná část kláštera, což znamená mnišské cely a místa každodenního

života. Největší bulharští umělci 19. stol se zapojili do rekonstrukce komplexu a během 28 let byl celý klášter přestavěn ve stylu tzv. bulharské renesance s kostelem Narození panny v jeho centru.

Klášter hotelem

V jedné z klášterních budov, které mají tři až čtyři patra, je dnes etnografické muzeum. V jeho sbírkách se nacházejí historické dokumenty, náboženské ikony a středověké užitkové umění. Součástí je rovněž knihovna s více než 16 tisíci svazky. Cely v této části kláštera jsou dnes pronajímány poutníkům i turistům jako hotel. Ve skrovných pokojíčkách tak může návštěvník strávit nezapomenutelnou noc uprostřed bulharských hor.

Celé stavbě však dominuje pravoslavný kostel s pěti kupolemi a nádhernými freskami, které jsou nejen na vnějších zdech, ale pokrývají zcela i zdi vnitřní. Je tu na dvanáct set fresek představujících svaté a biblické postavy.

I přestože se jedná o jednu z hlavních turistických atrakcí země, nenarazíte tu na příliš mnoho lidí. Klášter je ze všech stran obklopen mohutnými horami, které se zvedají do výšky hned od zdí kláštera.

Duchovní klid

Dá se říci, že klid, samota a prostor k rozjímání jsou s tímto místem, utopeným v hustých lesích, spojené dodnes. Ke klášteru vede pouze jedna úzká asfaltová cesta. Poutníci a turisté přicházejí s batohem na zádech z hor, poté, co přešli Pirin a Rilu.

Celý komplex má neuvěřitelnou rozlohu, po jeho balustrádách se můžete procházet hodiny, jsou spleť a na těch nejlepších místech se vždy najednou objeví balkon s nádherným pohledem po celém klášteře i do okolních hor. Bohužel se vám asi nepodaří zahlédnout mnoho mnichů, prochází se jich tu minimum. I návštěvníků je vlastně jen hrstka, ale ticho nastane až když je noc. ●

TEREZA PAVLÍČKOVÁ

ZÁKLADNÍ INFORMACE

 Rila leží 120 km jižně od Sofie v Rilských horách. Do stejnojmenného městečka na úpatí hor se dostanete ze Sofie či Plovdivu autobusem, je třeba přestoupit na autobus přímo ke klášteru. Autobusy na sebe plynule navazují. Je dobré si dopředu zjistit, kdy jede autobus

zpět, protože spoje nejsou příliš časté, mohlo by se vám stát, že budete mít na celou prohlídku pouze dvě hodiny. V tom případě se vyplatí strávit noc v samotném klášteře. Cena je přibližně 25 leva na osobu a noc. Na seznam světového dědictví UNESCO byl rilský monastýr zapísán v roce 1983.